

“प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत.

राष्ट्रीय कृषि विस्तार व तंत्रज्ञान अभियान (एनएमओइटी)
अंतर्गत बियाणे व लागवड उपअभियान (एसएमएसपी)
ही केंद्र पुरस्कृत योजना सन २०१५-१६ मध्ये केंद्र व
राज्य हिस्सा ६० : ४० प्रमाणे राबविण्यास
प्रशासकीय मान्यता देणे.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : योजना-३३१५/प्र.क्र.१२५/१५े

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक : ८ डिसेंबर, २०१५

- वाचा -** १) केंद्र शासनाने www.agricoops.nic.in या सांकेतिक स्थळावर निर्गमित केलेल्या राष्ट्रीय कृषि विस्तार व तंत्रज्ञान अभियान (एनएमओइटी) अंतर्गत बियाणे व लागवड उपअभियान (एसएमएसपी) बाबतच्या मार्गदर्शक सूचना
२) केंद्र शासनाचे निधी वाटपाबाबतचे पत्र क्र १२-०१/२०१०-एस.डी.-१,दि. २८ एप्रिल २०१५
३) वित्त मंत्रालय भारत सरकार यांचे अ. शा. पत्र क्र. ३२/पीएसओ/एफएस/२०१५
दि. २८ ऑक्टोबर २०१५

प्रस्तावना :-

केंद्रीय योजना आयोगाने नियुक्त केलेल्या बी. के. चतुर्वेदी समितीच्या शिफारशी केंद्र शासनाने स्विकारल्या आहेत. त्यास अनुसरुन सर्व केंद्र पुरस्कृत योजनांची पूर्नरचना ६६ केंद्रपुरस्कृत योजनांमध्ये केली आहे.सन २०१४-१५ पासून सदर पूर्नरचित योजनांमधील काही योजना एकत्रित करून अभियानाच्या स्वरूपात राबविण्याचे केंद्र शासनाने निश्चित केले आहे.त्यामध्ये राष्ट्रीय कृषि विस्तार व तंत्रज्ञान अभियान (एनएमओइटी) या १०० टक्के केंद्र पुरस्कृत योजनेचा समावेश असुन सदर योजना १२ व्या पंचवार्षिक योजना कालावधीत राबविण्यात येणार आहे.या अभियानांतर्गत राष्ट्रीय बियाणे व लागवड साहित्य उपअभियान (एसएमएसपी) हे राबविण्यात येत आहे.

बियाणे तपासणी प्रयोगशाळा सुधारणे,बियाणेउत्पादन संस्थांना नवीन बियाणे उत्पादन तंत्रज्ञान इ. आत्मसात करण्यासाठी सहाय्य करणे यासाठी दर्जेदार किंवा प्रमाणित बियाण्यांचे उत्पादकतेमध्ये नवनवीन तंत्रज्ञानाचा समावेश करून सद्या अस्तित्वात असलेली योजना एका अभियानाच्या स्वरूपात संवर्धित व विस्तारीत करण्यामुळे शेतक-यांना वाजवी दरामध्ये व ठराविक वेळेमध्ये दर्जेदार बियाण्यांची उपलब्धता होण्यामध्ये सुधारणा करण्याच्या अनुषंगाने सदर उपअभियान केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार राबविण्यात येत आहे. या उपअभियाच्या कक्षेत शेतक-यांना प्रमाणित बियाणे पुरवठा करण्यासाठी केंद्रवर्ती बियाणे उत्पादन करण्यापासून बियाणे क्षेत्राच्या विकासासाठी हितावह पायाभूत सुविधा निर्माण करण्यासाठी सहाय्य करणे, नैसर्गिक आपत्तीच्या वेळी बियाण्यांची गरज भागविण्यासाठी बियाणे बँकेत जमा करणे इ.अशी ही संपुर्ण बियाणे साखळी समाविष्ट आहे.या उपअभियानामध्ये ग्राम बिजोत्पादन कार्यक्रम,तालुका बिजगुणन प्रक्षेत्राचे बळकटीकरण, प्रमाणित बियाणे उत्पादनास सहाय्य या बाबींचा समावेश आहे.

सदर उपअभियान सन २०१४-१५ पर्यंत १०० टक्के केंद्र हिश्याने राबविण्यात येत होते. तथापि सन २०१५-१६ करीता काही योजनांतर्गत योजनांचे केंद्र व राज्य हिश्यांच्या प्रमाणात बदल झालेला असल्याचे केंद्र शासनाने दि. २८ एप्रिल २०१५ च्या पत्रान्वये कळविल्यानुसार सन २०१५-१६ पासून केंद्र व राज्य हिस्सा ५०:५० या प्रमाणात राबविण्यात येणार असुन तसेच सदर योजनेसाठी महाराष्ट्राकरीता एकुण ७.८१ कोटी नियत वाटप मंजुर केले आहे. त्याप्रमाणात केंद्र हिस्सा व राज्य हिस्सा केंद्र शासनास एकुण रु. १३४९.०० लाख एवढा वार्षिक कृति आराखडा मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे.

तथापि संदर्भ क्र. ३ येथील दि. २८ ऑक्टोबर २०१५ च्या पत्रान्वये केंद्र शासनाने कळविल्यानुसार केंद्र पुरस्कृत योजनांकरीता बदललेल्या हिश्यानुसार राष्ट्रीय कृषि विस्तार व तंत्रज्ञान अभियान (एनएमओईटी) अंतर्गत बियाणे व लागवड उपअभियान (एसएमएसपी) ही केंद्र पुरस्कृत योजना सन २०१५-१६ मध्ये केंद्र व राज्य हिस्सा ६०: ४० प्रमाणे केंद्र हिस्सा रुपये ६७०.०० लाख व राज्य हिस्सा रुपये ४४७.०० लाख अशा एकुण रुपये १११७.०० लाख एवढया रकमेच्या सुधारित वार्षिक कृती आराखडयानुसार सदर योजना राज्यात सन २०१५-१६ मध्ये राबविण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय -

राष्ट्रीय कृषि विस्तार व तंत्रज्ञान अभियान (एनएमओईटी) अंतर्गत बियाणे व लागवड उपअभियान (एसएमएसपी) ही केंद्र पुरस्कृत योजना सन २०१५-१६ मध्ये राज्यात राबविण्यासाठी केंद्र व राज्य हिस्सा ६०:४० याप्रमाणे केंद्र हिस्सा रुपये ६७०.०० लाख व राज्य हिस्सा रुपये ४४७.०० लाख अशी एकुण रुपये १११७.०० लाख (रुपये अकरा कोटी सतरा लाख फक्त) एवढया रकमेस प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर योजना राबविताना खालील अटी व शर्तीचे पालन करण्यात यावे.

- १) सदर योजना केंद्र शासनाच्या संदर्भाधिन मार्गदर्शक सुचनानुसार व केंद्र शासनाच्या निधी वितरीत करण्याच्या पत्रात नमुद केलेल्या अटी व शर्तीनुसार राबविण्यात यावी.
- २) खर्चाचे लेखे सुव्यवस्थित ठेवुन सदर खर्चाचे लेखापरिक्षण केलेला अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासनास लवकरात लवकर प्रगती अहवालासह सादर करण्यात यावा.
- ३) योजनेच्या वेगवेगळ्या बाबीवरील भौतिक व आर्थिक प्रगती अहवाल केंद्र शासनास प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत सादर करण्यात यावा.

योजनेशी संबंधित ताळेबंद व लेखापरिक्षण जमाखर्चाच्या रकमा यांचा अहवाल अंमलबजावणी यंत्रणेने द्यावा. त्यामध्ये वर्षाच्या सुरुवातीला अखर्चित रकमा व व्याजाद्वारे मिळालेले उत्पन्न स्पष्टपणे नमुद करण्यात यावे जेणेकरून पारदर्शी स्वरूपात सदर रकमा विचारात घेता येतील व संदीग्धता राहणार नाही.

कोणत्याही परिस्थितीत मंजुर कार्यक्रमापेक्षा जास्तीचा कार्यक्रम राबविला जाणार नाही, या बाबत कृषि संचालक (निविष्टा व गुण नियंत्रण) कृषि आयुक्तालय, पुणे. यांनी आवश्यक ती दक्षता घ्यावी.

कृषि संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य-पुणे हे योजनेचे नियंत्रण अधिकारी म्हणून काम पाहतील व सर्व जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. सदर निधी खर्च करताना विहित कार्यपद्धती अनुसरून सर्व वित्तीय कायदे/टेंडर नियमावली व नियमांचे/प्रक्रियेचे /वित्तीय अधिका-यांना मर्यादेत / P.W.D / मॅन्युअलचे अधिन राहून/C.V.C. तत्वानुसार / CAG च्या निर्देशानुसार/प्रचलित शासन निर्णय /नियम/परिपत्रक/ तरतुदीनुसार, बजेट व कोषागार नियमावलीनुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अमंलबजावणी यंत्रणानी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही शासन नियम/ अधिकाराचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाची राहील.

सदर शासन निर्णय शासन परिपत्रक वित्त विभाग, क्रमांक : अर्थसं २०१५ /प्र.क्र. ८५ / अर्थ -३ दि.१७ एप्रिल २०१५ व दिनांक ३० जून २०१५ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान केलेल्या अधिकारामध्ये निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१५१२०८१२३५३४०३०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(र.ना. रेणुशे)
कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- २) संचालक (नि.व गु.नि.), कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ३) महालेखापाल महाराष्ट्र १/२ (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई / नागपूर
- ४) सर्व संचालक / सहसंचालक कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ५) सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
- ६) मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
- ७) अपर मुख्य सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक (कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-
- ८) सर्व जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी
- ९) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- १०) वित्त विभाग (व्यय-१, अर्थसंकल्प -१३), मंत्रालय, मुंबई
- ११) नियोजन विभाग-१४३१

१२) कार्यासन (२ओ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई

१३) निवडनस्ती.

प्रति,

- १) अप्पर मुख्य सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २) आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ३) संचालक (निविष्ठा व गुणनियंत्रण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ४) महालेखापाल -१/२, (लेखा परिक्षा/लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर
- ५) उप सचिव (निवगुनि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ६) उप सचिव (२ओ) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ७) उप सचिव (व्यय-१/अर्थसंकल्प-१३) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ८) सर्व सह संचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ९) सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
- १०) सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
- ११) सर्व उप विभागीय कृषि अधिकारी (जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांच्यामार्फत)
- १२) सर्व तालुका बिजगुणन केंद्रे (जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांच्यामार्फत)
- १३) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- १४) निवडनस्ती.